

JAROMÍR
SLUŠNÝ

CESTA
K VRAŽDĚ

ČERNÁ KNIHA ČESKÝCH
BESTIÁLNÍCH VRAHŮ

PAPEŽ

MALÝ

FIKÁČKOVÁ

ZOUHAR

ŠNAJDR

LIPTÁKOVÁ

TVRDIK

xyz

Cesta k vraždě

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

Jaromír Slušný

Cesta k vraždě – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

JAROMÍR
SLUŠNÝ

CESTA
K VRAŽDĚ:
ČERNÁ KNIHA
ČESKÝCH
BESTIÁLNÍCH
VRAHŮ

xyz

© Jaromír Slušný, 2026

© NAKLADATELSTVÍ XYZ, 2026

ISBN v tištěné verzi 978-80-267-7120-3

ISBN e-knihy 978-80-267-7124-1 (1. zveřejnění, 2026) (epub)

ISBN e-knihy 978-80-267-7125-8 (1. zveřejnění, 2026) (mobi)

ISBN e-knihy 978-80-267-7121-0 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Obsah

ÚVODEM /6

DVA NA JEDNOHO / RUDOLF LANG A ZDENKA MIZEROVSKÁ / 1953 /10

TCHYNĚ S NOŽEM / IRENA LIPTÁKOVÁ / 1956 /54

MASAKR / JAROSLAV ŠNAJDR / 1960 /92

NEJHORŠÍ ČESKÁ VRAŽEDKYNĚ / Marie Fikáčková / 1960 /126

SMRT V KINĚ / Jaroslav Papež / 1966 /162

ŠÍLENSTVÍ / Jan Tvrdík / 1978 /196

NEJLEPŠÍ SYN / Jaroslav Pomazal a Petr Cidlinský / 1979 /234

AŽ PŘÍLIŠ RYCHLÁ SMRT / Jaroslav Malý / 1986 /280

ZKLAMANÉ NADĚJE / Jiří Zouhar / 1988 /320

Úvodem

Před vámi je v podstatě již třetí díl mých Bestiálních vrahů, i když ne všechny vyšly pod tímto názvem. V každém případě se opět věnuje další skupině vrahů, kteří výrazně zasáhli do života svých nejbližších i těch, které vůbec neznali.

Jak se uvádí v jedné z těchto kapitol, žádná vražda není procházka růžovou zahradou. A ty, které jsou obsaženy v téhle knize, nesou nadto výraznější prvky brutality i skutečné bestiality. Každý takový případ má přitom svůj vlastní charakter.

V posledních letech roste zájem o zločiny minulosti, včetně těch relativně nedávných. Objevilo se několik velmi cenných publikací, které napsali zejména bývalí vyšetřovatelé a kriminalisté. Vedle nich však vzniká i množství popularizačních materiálů, blogů a podcastů. Některé z nich bohužel opakují již dříve publikované informace, často i s nepřesnostmi či spekulacemi, které se nekriticky přebírají z jednoho zdroje do druhého. Jiní autoři pracují na velmi omezeném prostoru a uchylují se ke zkratkám, což rovněž vede k nepřesnému obrazu těchto událostí. Často se soustředí především na samotný čin a hlubšímu pohledu na jeho okolnosti se již nedostává času ani prostoru.

Cílem této knihy proto není pouze faktograficky popsat jednotlivé vraždy, ale přiblížit čtenáři také okolnosti, které k nim vedly, a věnovat pozornost hlavním aktérům – jak pachatelům,

tak jejich obětí. Ať se to někomu líbí, nebo ne, i vrahové byli lidé. Každý z nich měl svou vlastní cestu k vraždě, své příčiny a často i vnitřní bolesti. Totéž samozřejmě platí i o jejich obětech. Rád bych při této příležitosti odmítl často opakovanou tezi, že si některé oběti za svůj osud mohly samy. To jednoduše není pravda. I když některé z nich nežily vždy tím nejlepším způsobem života, nesmí nás to nikdy dovést k závěru, že jejich krutá smrt byla jakýmkoliv způsobem oprávněná. Vrahové si zaslouží trest – a někdy i lidské pochopení. Stejně silné emoce však patří také jejich obětím.

Svým způsobem je tato kniha také příspěvkem do diskuse o trestu smrti. Přináší osudy pachatelů bezcitných, surových a hluboce egoistických, ale také lidí tápajících a životem nepřipravených vyrovnat se se svými zklamáními jinak než násilím. V době, kdy tento trest existoval, stáli soudci často před velmi složitým rozhodováním. Museli se opírat o posudky řady soudních znalců, které navíc nebývaly vždy jednotné. Vynesení rozsudku smrti proto nebylo pro samotné soudce jednoduchou záležitostí.

Cesta vrahů k jejich činu navíc nebývala vždy přímočará a zjevná. Skutečně smutný je například osud Jaroslava Pomazala mladšího, který se během velmi krátké doby proměnil z poslušného syna a dobrého žáka v loupežného vraha. Stačilo jen málo – nekritické obdivování lidí, kteří za to ve skutečnosti ani nestáli a jejichž zájem o jeho osud byl minimální. Jeho příběh by se mohl stát poučným čtením pro středoškolskou mládež, aby dokázala lépe rozlišovat mezi vlastními zájmy a zájmy lidí, kterými se obklopuje. Poučení, která přicházejí příliš pozdě, totiž bývají velmi trpká. Mnohým problémům se lze vyhnout – člověk se to však musí nejprve naučit.

Do výběru jsme zařadili také příběh Ireny Liptákové, vražedkyně ze Slovenska, která v Česku nikdy nežila a neměla s ním v podstatě nic společného, kromě skutečnosti, že byla v Praze popravena. Důvod zařazení jejího případu je prostý. V této knize

i v předchozích dvou dílech jsme se pokusili představit všechny ženy, které byly v době bývalého Československa popraveny za vraždu. Bez uvedení případu Ireny Liptákové by tak tento obraz nebyl úplný. Osudy žen popravených na základě rozhodnutí retribučních soudů za zločiny z období druhé světové války zatím stojí mimo rámec těchto publikací.

V textu se objevují také přepisy dokumentů psaných samotnými vrahy nebo jejich příbuznými. Kvůli zachování autenticity je ponecháváme v původní podobě, tedy i s gramatickými chybami či stylistickými nedostatky. K jejich úpravě jsme přistoupili pouze v nejnutnějších případech. Stejně je tomu i u přepisů některých protokolů. Pokud tedy na podobné nedokonalosti narazíte, nejedná se o ngramotnost autora ani o nepozornost korektorů.

Rád bych se také omluvil všem Jaroslavům, protože jich v této knize vystupuje opravdu požehnaně – rozhodně to však nebyl žádný záměr.

Na závěr bych chtěl poděkovat pracovníkům a pracovnícím Národního archivu v Praze, včetně knihovníků a knihovnic, dále pracovníkům Archivu bezpečnostních složek, Archivu Kanceláře prezidenta republiky, Okresního archivu v Liberci, Muzea Policie ČR a knihovny Policejní akademie v Praze za pomoc při vyhledávání archivních dokumentů k jednotlivým případům. Velmi si vážím také pomoci Robina Nožiny, který byl v tomto směru významným přínosem.

Jaromír Slušný

/ DVA NA JEDNOHO /

(Rudolf Lang a Zdenka Mizerovská 1953)

Pro dobrotu na žebrotu

Mladý muž jménem Antonín Janků koupil své milé kuchyňské vybavení i sporák. Věřil, že tím buduje společnou budoucnost. Jenže ta vypadala úplně jinak, než si představoval – a to zásluhou lidí, kteří ho nakonec připravili o život. Nejprve zaplatil penězi, pak životem. Příliš vysoká cena za něco, co považoval za lásku. Místo ní narazil na krutost, bezcitnost a podlou zradu.

Úder sekerou do hlavy ze 4. března 1953 jednou provždy změnil osudy tří lidí – Antonína Janků, Rudolfa Langa a Zdenky Mizeroenské. Jeden z nich zemřel okamžitě, dva další o osm měsíců později. Celému příběhu však předcházela delší historie a tu musíme vyprávět od samého začátku.

Kraj pěti měst

Na Liberecku se v padesátých letech táhla podél místních silnic jako korálky na niti řada pěti měst, vesnic a městeček: Liberec, Kunratice, Lukášov, Rýnovice a Jablonec nad Nisou. Silnice je propojovaly a spojovaly – stejně jako je svým způsobem spojovala tragická smrt Antonína Janků, který věřil, že ho čeká slunečná budoucnost.

Antonín Janků

Antonín se narodil 14. ledna 1931 v Miroslavských Knínících, malé vesnici nedaleko Moravského Krumlova. Byl synem obuvníka. Po absolvování obecné školy se rok učil řemeslu u svého otce, poté nastoupil do továrny na výrobu lihovin a vína. Na pozvání kamaráda Vojtěcha Ročka odešel v roce 1949 do Rýnovic u Jablonce nad Nisou, kde začal pracovat v národním podniku Elektro-Praga.

Rýnovice byly malé město ležící mezi Libercem a Jabloncem nad Nisou – blíže k Jablonci, s nímž je od roku 1900 spojovala tramvajová linka. V roce 1960 se Rýnovice sloučily se sousedním Mšenem a o dva roky později se staly součástí Jablonce nad Nisou.

Také podnik, v němž Antonín pracoval, prošel výraznými změnami. Od roku 1951 se výroba pod značkou Elektro-Praga postupně přesouvala do Mnichova Hradiště, Liberce-Hanychova a Loukova. V Rýnovicích definitivně skončila 27. listopadu 1951. V původních výrobních halách vznikl odštěpný závod AZNP Mladá Boleslav Rýnovice – formálně s účinností od 1. října téhož roku – a začala se zde vyrábět nákladní auta. K 1. lednu 1953 ho nahradil národní podnik LIAZ Rýnovice.

Antonín Janků prošel všemi těmito proměnami. Začínal jako pomocný dělník, postupně střídal různé pozice, a nakonec nastoupil do smaltovny, kde byla vyšší mzda odměnou za práci v nezdavém prostředí. O peníze tedy nouzi neměl. Byl mladý, poměrně statný, odolný a v případě potřeby ochotný tvrdě pracovat. Zaměstnanci závodu navíc požívali různých výhod – například nemuseli nastoupit na základní vojenskou službu, protože jejich firma byla pod vládním dohledem. Právě v tomto závodě se Antonín seznámil s dívkou svého věku – Zdenkou Mizerovskou.

Zdenka Mizerovská

Zdenka se narodila 22. července 1931 v Jablonci nad Nisou jako jediné dítě Rudolfa Mizerovského (narozeneho 8. dubna 1906 v Horce u Pardubic) a Marie Mizerovské, rozené Matějcové (narozené 29. prosince 1907 v Záholci u Turnova). Rodina bydlela v Kunraticích č. 21 – tehdy malé vesnici, která dnes tvoří okrajovou část Liberce (Liberec XXIX – Kunratice, ulice Lučanská).

Rodiče byli v dokumentech označováni za dělníky, ve skutečnosti však pracovali v zemědělství. Otec byl čeledínem a dlouhá léta pracoval u sedláků, po roce 1948 na státním statku. Matka měla podobný osud. Bydleli v patrovém podsklepeném rodinném domě se základním vybavením: v přízemí se nacházely kuchyně, hygienické zázemí a pokoje, v prvním patře dva pokoje a dvě komory, nad tím malá půda pod sedlovou střechou. Dům stál trochu stranou od vesnice, blíže k Liberci, ale rodině

Antonín Janků

to nevadilo. Otec pracoval nejprve v Elektro-Praga, poté v LIAZ Rýnovice; matka prošla několika zemědělskými a dělnickými zaměstnáními a v roce 1952 skončila jako lampářka u Československých státních drah.

Zdenka, podobně jako Antonín, absolvovala pět tříd obecné školy a tři roky měšťanky, k tomu si přidala ještě roční nástavbu. Po skončení školy v roce 1946 nastoupila jako dělnice v národním podniku Skleněná bižuterie v Jablonci nad Nisou. V roce 1949 přešla do národního podniku Krkonošské papírny, kde pracovala v jablonecké kanceláři jako pomocná administrativní síla.

Někde se uvádí, že firma Skleněná bižuterie byla v roce 1949 zrušena a Zdenka si musela hledat nové místo – to však není pravda. Firma úspěšně fungovala ještě řadu let a v roce 1958 se stala součástí největšího oborového konglomerátu – Sdružení podniků jablonecké bižuterie, které sdružovalo šest národních podniků a zahájilo zlatou éru české bižuterie. Důvod ke změně přišel odjinud.

V rámci tzv. Akce 77 – s podtitulem „z kanceláří do těžkého průmyslu“ –, která měla převést 77 000 administrativních pracovníků do výroby, odešla Zdenka v květnu 1951 pracovat do národního podniku Elektro-Praga. Situace tomu přála: část zaměstnanců rýnovické Elektro-Praga hodlala odejít za přesouvající se firmou do jiných měst, takže v Rýnovicích bylo pracovních sil náhle málo. Nový závod se připravoval na rozšířenou výrobu a aktivně nabíral nové pracovníky. Navíc Rýnovice ležely nedaleko Kunratic, takže dojíždění nepředstavovalo problém. Zdenka nastoupila jako pomocná dělnice.

Dva směry, jedna perspektiva

Všechno vypadalo na šťastný a perspektivní vztah – jenže i perspektiva se může stát hrozbou, pokud ji každý z páru vidí jinak. Zdenka svou budoucnost viděla tady, v tomto kraji. An-

tonín jinde. Nechtěl strávit zbytek života ve smaltovně. Hledal novou, stabilnější životní cestu – a našel ji v armádě. Chtěl se stát důstojníkem z povolání.

Tehdy tak důležitý kádrový profil měl nejen v pořádku, ale přímo vyleštěný: v práci byl iniciativní a odpovědný, takže se stal takzvaným úderníkem – dělníkem, který soustavně dosahoval špičkových pracovních výkonů. K důstojnické kariéře mu chybělo jediné – absolvování základní vojenské služby, od které byl dosud osvobozen. Přihlásil se tedy dobrovolně, svlékl civil a oblékl uniformu.

Úspěšně prošel měsíční přípravou zvanou „přijímač“, složil přísahu a nastoupil k posádce v Hořicích v okrese Jičín – v podstatě nedaleko domova. Vedl si dobře. Byl starší než ostatní vojáci základní služby a přesně věděl, co chce. V červenci 1952 byl proto zařazen jako frekventant do vojenské Pěchotní akademie v Lipníku nad Bečvou. Z Lipníka to sice měl do Liberce a Kunratic podstatně dál, ale právě odtud vedla přímá cesta k důstojnickým epoletám.

Sama doma

Antonínovi se dařilo, ale Zdenka zůstala doma sama – a na to nebyla zvyklá. Ještě před jejich seznámením si uměla užívat života. Po jeho boku se sice na čas uklidnila, ale hormonům, povaze a zažitým zvykům neporučíš. Pouto mezi ní a Tondou se pomalu začalo drolit, zatím ale drželo.

Jediným spojením mezi nimi byla korespondence – v dopisech se oslovovali „Bali“ (on) a „Baly“ (ona) – a občasné krátké Tondovy vycházky, kdy dostal povolení opustit posádku a objevil se v Kunraticích u své milé. Ale ani tehdy s ním velká zábava nebyla. Cesta vlakem byla úmorná a zabrala spoustu času. Z Lipníka jel přes Olomouc do Pardubic, odtud dalším spojem přes Hradec Králové, Jičín a Turnov do Liberce a nakonec kus pěšky do Kunratic. Když po skončení výuky kolem šesté večer

naskočil do vlaku, doma se objevil ve dvě ráno – unavený, zničený. I když okamžitě uleh, příští den dospával. A zanedlouho ho čekala stejně vysilující cesta zpátky.

Zdenka samotu snášela špatně. Mnohem bližší kontakt měla se svými četnými kamarády a kamarádkami. Diskotéky ani kluby mládeže tehdy sice neexistovaly, ale v hospodách, restauracích a kulturních domech hrály různé kapely, takže příležitost zatancovat si a pobavit se vždycky byla. A kde je tanec, tam jsou i kluci a mladí muži. Nejeden se za ní otočil – a ona za ním. Brzy se začalo povídat, že si až příliš rozumí s některými místními hasiči. Nakonec se rozhodla, že mezi ně přímo vstoupí.

Tato zpráva, šířící se dům od domu, se zákonitě dostala i k Tondovi. Nejprve se ji snažil přesvědčit, ať to nedělá, nebo alespoň styky s hasiči omezí. Nechtěla ale nic slyšet. Čím víc argumentoval, tím méně měla chuť naslouchat. Rozhovor přerostl v hádku, která sílila a sílila, až přišel výbuch. Tonda práskl do pomyslného stolu a rozhodl:

„Zakazuju ti to!“

„Ty mi nemáš co zakazovat!“ odsekla mu – a bylo po hádce, protože ani jedné straně už nezbylo slov. Pouze Mount Everest emocí a hněvu. Nepomohlo ani krásné léto, které kolem nich vládlo.

Když příští den hněv trochu opadl, smířili se. Tonda se vrátil na akademii, pevně přesvědčený, že se všechno vyřešilo, mraky se rozehnaly a bouřka už nehrozí. Svým rodičům dokonce napsal, že by se v květnu 1953 mohla konat svatba. Zdenka se ale vrátila ke svým zvykům, přesvědčená, že nic zažehnáno není. Podpořily ji v tom kamarádky, kterým už šlo na nervy, že jim Tonda Zdenku „ukradl“, nepouští ji k nim do party a ony přišly o partačku ochotnou ke každé lumpárně. Opět slovo dalo slovo a padl ortel: Co s Tondou – takových Tondů je na světě dost.

Zdenka později při výslechu uvedla: „*Od léta jsem začala uvažovat o tom, jak bych tento vztah přerušila a jak bych se ho zbavila.*“

Dva cíle, jeden plán

Což o to – osudy jsou koráby, které někdy ztroskotají. Vztahy se bortí, lásky mizí, lidé se ztrácejí a rozcházejí. Je nutné se zastavit, nabrat nový kurz a vyplout za novými cíli. Zdenčina flotila plula sice dál, ale už ke dvěma cílům najednou – a ty se nakonec slily do jednoho.

Zbavit se Tondy znamenalo vrátit kuchyňské vybavení, sporák a jistě i další věci. A to se jí nechtělo. Už si na to zvykla – tak proč to vracet? Na jedné straně ho tedy v dopisech utvrzovala, že je vše v pořádku, slunce jejich lásky dál svítí a těší se na svatbu. Ve skutečnosti ale někdy kolem října 1952 dospěla k závěru, že ideální by bylo Tonda zavraždit a všechno si nechat.

Nebyly to jen plané úvahy. Se vším se tehdy svěřila své o tři roky mladší přítelkyni z továrny, Boženě Vránové (narozené 3. dubna 1934 v Jablonci nad Nisou):

„Radši ho zabiju,“ řekla jí, „ale žít s ním nebudu!“

„Máš pravdu! Je to suchar. A jaký život bys měla s lampasákem? Pořád je někde honí, převelují, a když ne, tak neustále trčí v kasárnách, domů se nedostanou a jejich ženy všechno oddřou. Sranda to s nima není.“

Zajímavé bylo, že sama Božena se měla zanedlouho vdávat.

I když to zní absurdně, obě se okamžitě začaly radit, jak Tonda zavraždit. Božena navrhla první, co ji napadlo: vraždu jedem – přímo kyanidem. A prý že ho i sežene! Zdenka ani nepotřebovala čas na rozmyšlenou a na místě souhlasila. Jenže hned tu byl problém. Jakmile se Božena rozběhla po lékárnách a drogeriích, zjistila, že jí nikdo žádný kyanid jen tak neprodá. Navíc se na ni začali dívat velice podezíravě, což rozhodně nepotřebovala – a tak toho nechala.

Zdenka měla k vraždě ještě jeden důvod. V jejich dílně se objevil mladík, který upoutal její pozornost. Někteří o něm říkali, že je to „za groš kudla“ – a měli pravdu. Jeho tělesná konstituce byla slabá, váha nízká a zdraví podlomené. Byl to Rudolf Lang,

narozený 25. února 1931 v Lukášově v okrese Jablonec nad Nisou. Měřil 168 centimetrů a vážil asi 60 kilogramů.

Zdenku však zaujal. Byl štíhlý – dalo by se říct až příliš –, měl modré oči, hezké vlnité světle kaštanové vlasy, malá ústa, vyšší čelo, rovný nos a malou bradu. Tvářil se zarputile. Jedinou vadou na kráse byly zkažené zuby, z nichž přední horní chyběly. Pozdější posudky uvedly, že se choval „páskovsky“ – tedy poměrně drze.

Páskové neboli „pásci“ byli nekonformně žijící mladí lidé, kteří se prosazovali zejména v padesátých letech. V šedesátých letech je vystřídali takzvaní chuligáni nebo „Máničky“ – ti se sice jinak oblékali a jinak česali, ale mnohé rysy s pásky sdíleli, i když své předchůdce fakticky poslali do důchodu. Páskové milovali Ameriku a její hudbu, česali se dozadu, po nástupu Elvise Presleyho si nad čelem vyčesávali vlnu nebo čupřinu. Nosili saka lahvicového tvaru, v zimě tříčtvrteční kabáty zvané montgomeráky, úzké kratší kalhoty – aby bylo vidět na jejich pestré ponožky –, ručně malované kravaty a barevnou obuv. Typičtí byli pro Prahu, ale objevovali se i v jiných větších městech. Svěrázného pražského páska ve filmu *Šakalí léta* ztvárnil Martin Dejdar; jiný typ páska si zahrál tehdy ještě mladý, později velmi populární francouzský herec Claude Brasseur v roli Rolanda ve filmu *Země, odkud přicházím*.

Rudolf Lang se ale oblékal jinak než pražští páskové. Nosil silnější delší kabát s výraznými klopami a dlouhé kalhoty teplákového střihu – na ponožky mu rozhodně vidět nebylo. Ovšem tak jako v šedesátých letech byl pro policisty každý mladík s delšími vlasy automaticky chuligán, v padesátých letech v každém viděli páska a tak ho i popisovali. Obraz páska nám proto uchovala především tehdejší hlášení Veřejné bezpečnosti.

V zaměstnání ale takový nebyl. Plnil své úkoly a jeho pracovní aktivitu dokonce jednou pochválil i místní deník KSČ *Stráž severu*. Pocházel z dělnické rodiny. Jeho otec Rudolf Lang star-

ší byl nástrojařem a v době zatčení svého syna zastával funkci vedoucího nástrojárny v národním podniku Továrny na kování v Jablonci nad Nisou. Byl to sudetský Němec, ale podle všeho se do protičeských aktivit před válkou ani během ní nijak zásadněji nezapojoval. Byl zřejmě odborníkem na slovo vzatým, takže ho z Československa nikdo nevyháněl. V době připojení Sudet k Německé říši pouze přihlásil svého syna do organizace Hitlerjugend, což bylo povinné pro všechny německé děti bez rozdílu – ale to bylo asi tak všechno.

Horší pro něj bylo, že musel narukovat. Byl odvelený na ruskou frontu, padl do zajetí a vrátil se až na jaře 1947. Na druhou stranu ho to zachránilo před odsunem, protože se do Československa dostal až po jeho skončení. Navíc jeho manželka a Rudolfova matka byla Češka – Marta Langová, rozená Veselá –, která nepracovala, ale vedla celou domácnost. Bydleli v Lukášově v domě č. 17.

Lang mladší vychodil obecnou a měšťanskou školu s německým vyučovacím jazykem a poté se začal učit elektrotechnikem. Jak uvádí jeho vyšetřovací spis: *„Asi po dvou letech musel z učení odejít ze zdravotních důvodů, poněvadž onemocněl cukrovkou. Byl přes půl roku v nemocnici a potom asi jeden rok v domácím léčení. Když se v roce 1949 jeho nemoc zlepšila, vstoupil do zaměstnání v n. p. Elektro-Praga, závod Rýnovice, kde po přeškolení pracoval jako soustružník. Po krátké přestávce, kdy pracovní poměr přerušil pro nemoc, se vrátil do závodu a pracoval tam nejprve jako kontrolor a potom jako seřizovač v mechanické dílně až do svého zatčení. V poslední době před zatčením byl stále nemocen těžkou cukrovkou a jeho původně dobrá pracovní morálka se stále zhoršovala. Podle relace orgánů VB byla v poslední době velmi špatná... K práci a ani k lidově demokratickému zřízení neměl kladný poměr. Byl znám jako vyznavač amerického způsobu života. Již od samého mládí se u něho projevovaly sklony k dobrodružnosti a ke krádežím.“*

Lang nebyl politicky organizován a o veřejný ani politický život nejevil žádný zájem. Na rozdíl od Zdenky měl za sebou několik případů narušování veřejného pořádku a byl již jednou soudně trestán. Podle vyšetřovacích dokumentů a výpisu z rejstříku trestů se 18. září 1952 pokusil se svým kamarádem Františkem Dutým vloupat do obytného domu Rudolfa Arnošta Jägera v Lukášově č. 37. Okresní lidový soud v Jablonci nad Nisou ho za to 17. listopadu 1952 rozsudkem č. Pt 1158/52 odsoudil pro pokus krádeže k trestu odnětí svobody v trvání jednoho měsíce podmíněně na jeden rok.

Jiskra mezi nimi

Na podzim 1952 po sobě Rudolf a Zdenka začali v dílně pokukovat. On už jistě věděl, o koho jde, a stejně tak ona. Kromě jiného ji přitahoval svou plachostí, doslova až ostýchavostí, vůči dívkám a ženám – což bylo v rozporu s jeho chováním vůči mužským vrstevníkům. Ale ani tam to nebylo ideální. Navenek působil jako suverén, ve skutečnosti však pouze slovní. Do přímé rvačky nešel – na to neměl ani tělesnou konstituci, ani fyzickou sílu. Jen když byl v partě kluků, ramena mu hned narostla. Pro náš příběh je to důležitý detail.

Jeho nesmělost vůči něžnému pohlaví měla reálný podklad. I ve svém věku byl panic a s mnoha ženami nechodil. A najednou proti němu stála veselá holka, středobod mužské pozornosti, která si ostatních nevšímal a měla oči jen pro něj. Konečně se naskytla možnost posunout svůj život dál a – podle vlastních představ – se zařadit mezi řádné chlapy. Kvůli tomu byl ochotný obětovat cokoli. O panictví prý skutečně přišel, ale až po několika společně strávených nocích. Svou nesmělost a sexuální nezkušenost překonával poměrně těžce.

Protože byl vůči ní tak bázlivý, nedokázal ji zpočátku ani pozvat na rande. Do věci se tehdy vložila Zdenčina kamarádka a kolegyně Božena Vránová. Zнала se s oběma, věděla, že se vzá-

jemně přitahují, ale nedokážou udělat ten správný první krok. Chystala svou svatbu s Vladimírem Endlerem (narozeným 20. května 1932 v Běchovicích), a tak oba na svou veselku konanou 25. října 1952 pozvala – Zdenku jako družičku a Rudolfa jako mládence – a tam je představila. Od té chvíle už drželi spolu a nehodlali se pustit.

Společně pak dokráčeli k vraždě.

Láska bez hranic – a bez zábran

Po ztrátě Rudolfova panictví si oba konečně užívali sexu, kde se dalo. Skutečně kde se dalo, protože příležitostí mnoho nebylo a snažili se využít každou. V říjnu už to netáhlo do lesního houští nebo vysoké trávy na poli. U Mizerovských to delší dobu nešlo, i když se to později změnilo. Jít do hotelu v blízkém okolí, kde se hosté registrovali, nechtěli. Zbýval tedy dům Langových v Lukášově, kde nikdo nevěděl o chystané svatbě Zdenky s Antonínem Janků. Prostor jim poskytli i manželé Endlerovi, přímo

Místo nálezu rozčtvrcené mrtvoly

ve svém bytě v ulici Svatopluka Čecha v Jablonci nad Nisou. Jednou dokonce obě dvojice souložily vedle sebe a dívky se bavily nad Langovou nezkušeností.

Nakonec začala Zdenka docházet k Langům do Lukášova, kde zůstávala i přes noc. Rudolf se ale u Mizerovských poprvé objevil až v den svých narozenin, 25. února 1953. Poté tam i on začal občas přespávat. Rodiče se navzájem poznali, chystala se svatba, takže to oba měli od svých rodin povolené.

Zbývalo jen jediné: zbavit se Tondy.

Rudolf, zaslepený láskou a nečekaným sexem, byl do své jediné partnerky těžce zamilovaný. Zbožňoval ji, na slovo ji poslouchal, až se proměnil v její poddajnou loutku. Nabízela se otázka, zda byl skutečným spolupachatelem vraždy, nebo pouhým nástrojem, který Zdenka ke svému záměru použila. U soudu mu však přitížilo, že se velmi aktivně účastnil řady diskusí o připravované vraždě, a to jeho naději být považován za pouhý nástroj postavilo do ostrého protikladu se skutečností.

Pracovní morálka v troskách

Po jejich seznámení se leccos změnilo. Protože se scházeli i v pracovní době, jejich pracovní morálka i výkony šly rapidně dolů. Pracovní hodnocení obou jsou v tomto směru výmluvná. Zdenka byla předtím dobrá pracovnice, ale jakmile se dala dohromady s Rudolfem, začala se flákat a měla velké absence. Hodnocení Rudolfa znělo obdobně: byl skvělým, ochotným a poctivým pracovníkem, ovšem když se dal dohromady se Zdenkou, jeho morálka se zhroutila, zahálel a rovněž měl velké absence.

Jenže tu byl ještě Tonda – a překážel. A tak pokračovaly diskuse o jeho vraždě. A bylo jich požehnaně.

Plánování vraždy

První rozhovor na toto téma – mezi Mizerovskou a Vránovou-Endlerovou, ještě před přímým seznámením Zdenky s Ru-

dolfem – jsme už zmínili. Záhy ale přibýly další. Když nevyšel záměr s kyanidem, Endlerová vymyslela, že by ho mohly otrávit rtutí přimíchanou do jídla nebo nápoje. Zdenka to ale odmítla s tím, že by to bylo pro Tondu příliš bolestivé. Chtěla rychlou a pokud možno co nejméně bolestivou smrt.

Vránová-Endlerová se výrazně angažovala i v dalších plánech na usmrcení Antonína Janků, jako by ji nikdy ani nenapadlo, že by to pro ni samotnou mohlo špatně skončit. Snad to bylo součástí její morálky a uvažování. I posudek ji hodnotil velmi negativně: *„Byla zaměstnána v několika podnicích, ale všude byla její pracovní morálka velmi špatná, měla pověst lehké ženy a byla označována za osobu mravně otrlou a zvrhlou. Že to odpovídá skutečnosti, vyplývá z tohoto případu, a obviněná Božena Endlerová dokázala svoji zvrhlost a otrlost skutečně neslýchaným způsobem.“*

Nový plán – zastřelit v lese

Na přípravě dalšího plánu se už Božena Endlerová nepodílela. Nahradil ji Rudolf Lang. On a Zdenka využili informaci z Tondova dopisu, ve kterém oznamoval, že na Vánoce bude mít dovolenou a přijede do Kunratic.

Podle nového plánu ho měla Zdenka vylákat na večerní procházku z Kunratic po lesní cestě do Harcova – jiné části Liberce, kam nosívala své montérky do čistírny. Na odlehlém místě ho měla zastřelit. Lang měl čekat v úkrytu a pomoci jí s odklizením těla. Protože si ale nebyli jistí, zda Tonda na takovou vycházku přistoupí, a zároveň se báli, že výstřel v blízkosti skupinky domů vzbudí nežádoucí pozornost a vyděšení obyvatelé přivolají Veřejnou bezpečnost, od tohoto plánu nakonec upustili.

Zajímavá byla i otázka zbraně. Z nedovoleného ozbrojování obvinění nebyli, ale skutečnost byla trochu jiná – Lang nelegálně vlastnil devítimilimetrovou pistoli, v dokumentech označenou jako FB vzor 39, výrobní číslo 15567, s jedním zásobníkem a sedmi náboji. V době zatčení ale zbraň nebyla k nalezení a ně-

Čtvrcení mrtvoly

jaký čas se po ní pátralo. Později se ukázalo, že byla použita při jiném trestném činu.

Plán s autem

Následovala další varianta. Zdenka měla jít vstříc Tondovi na liberecké nádraží, počkat na noční rychlík od Pardubic a společně s ním jít pěšky do Kunratic. Lang je měl cestou dohonit ve vypůjčeném autě, nabídnout, že je sveze, naložit je na zadní sedadla a na příhodném místě předstírat defekt. Přímo v autě nebo před ním měl Tonda zastřelit či umlátit těžkým železným předmětem. Auto se pak mělo použít k odvezení mrtvolu na opuštěné místo, kde ji hodlali zakopat.

Jenže i s tímto plánem byly problémy. Lang nejenže nevlastnil řidičský průkaz, ale navíc byl velmi špatným řidičem. Vraždit by tedy musela Zdenka – a je otázka, zda by duševně měla dost sil zmáčknout spoušť. O tom, že by umlátila statného Janků železem, lze pochybovat ještě víc. Pokud by útočil řidič Lang, musel by zastavit, otočit se na sedadle dozadu a bez přípravy na Janků vystřelit. Jak by na takovou situaci zareagoval vojensky vycvičený Janků? Jistě by se velmi účinně bránil – ať už při útoku v autě, nebo před ním. A nakonec tu byly ještě dvě poslední svízele: výstřel mohl přilákat nežádoucí pozornost a Lang se navíc obával, že poměrně aktivní příslušníci liberecké dopravní služby VB by je mohli při silniční kontrole zastavit a mrtvolu v autě objevit. To by bylo víc než nepříjemné.

Čtvrtý plán – u křížku na rozcestí

Na svět tedy přišel další plán, v pořadí již čtvrtý. Podle něj měla Zdenka vytáhnout Tonda večer na procházku po vesnici. Až by došli ke křížku na rozcestí u takzvané Vellého vily v Kunraticích, v úkrytu by čekal Lang. V příhodném okamžiku by vyskočil a zezadu zabil Tonda úderem těžkým železným předmětem do hlavy.

Protože si Zdenka v práci zlomila ruku a měla ji v sádře, byla opět o asistenci požádána Božena Endlerová – měla jim pomoci odtáhnout mrtvolu do blízkého lesíka, kudy chodí lišky. Ty měly tělo ohryzat natolik, že by ho nebylo možné identifikovat.

Vyšetřovací protokol k tomu poznamenal: *„Jak je vidět, obvinění vymýšleli plány do všech podrobností a je z nich patrný jejich úmysl zbavit se Janků vraždou.“*

Pátý plán – les u Lukášova

I čtvrtý plán nakonec zamítl, ale metodu útoku – úder zezadu těžkým předmětem – si ponechali. Šlo tedy už jen o úpravu plánu do nové podoby. Protokol k tomu uvedl: *„Jako další plán vraždy vymysleli vylákání Janků do lesa v Lukášově, kde na něho měl Lang čekat se železným předmětem a zezadu ho ubít. Tento plán byl také skutečně proveden.“*

Po vraždě plánovali jeho tělo hodit do potoka, který mizel v podzemním kanálu. Vše se mělo odehrát na Boží hod vánoční. Bylo domluveno, že pokud Zdenka ve 14.00 nepřijede k Langům, bude to znamení, že akce začíná. Rudolf Lang měl v 18.00 odejít do lesa, na smlouveném místě navrší hromadu roští, schovat se za ní a ze zálohy Janků napadnout a zabít.

Ale tento plán dopadl jako mnohé jiné plány: úplně jinak, než bylo zamýšleno.

Vánoce 1952 – první pokus

Antonín se skutečně na Vánoce 1952 v Kunraticích objevil. Zdenka s ním 25. prosince odjela do Liberce. Do Kunratic se měli vracet přes Harcov, aby cestou domů v lese zkontrolovali dřevo na zimu, které si prý koupila a které na ni čekalo ve strži nad potokem v lesíku u Lukášova, uložené do sáhů.

A Tonda šel. Netušil, že v křoví na něj čeká Lang a v ruce drží těžký železný šroub, dlouhý 41,5 centimetru a tlustý 2,5 centimetru. Ale čekal dlouho a marně. Zdenka s Tondou se zdrželi

v Liberci, takže Rudolf se po nějaké době ukryl v nedaleké zděné kůlně, kde alespoň nefoukalo. Když se konečně objevili, nestihl přeběhnout ke své hromadě roští a zůstal v boudě.

Marně Zdenka kašlala a mluvila nahlas – což bylo smluvené znamení. Lang stále seděl v kůlně a neútočil. Možnosti byly dvě: buď ji skutečně neslyšel, nebo spatřil statnost svého protivníka a po vyhodnocení vlastních šancí radši do ničeho nešel.

Zdenka ještě Tonda vedla kousek lesem. Uskladněné dřevo „nenašli“, ale když ho lákala ještě hlouběji do lesa, další procházku odmítl a chtěl se vrátit. Oba se po stejné cestě vraceli zpět, až došli k Langově kůlně. Podle výpovědí Mizerovské a Langa se Janků chtěl dovnitř podívat, protože ho zajímalo, co v ní je a k čemu slouží. Ve chvíli, kdy se do ní chystal vstoupit, Lang už na nic nečekal a vyřítil se proti němu. V jedné ruce držel šroub, druhou chytil vojáka pod krkem.

Ale stalo se přesně to, čeho se obávali. Janků se nelekl, Rudolfov napřaženou ruku se šroubem zadržel a zaútočil na něj sám. Byla to poměrně jednostranná záležitost. Po asi pětiminutové rvačce Langovi došly síly, šroub pustil a Janků ho zahodil k boudě pod zeď. Zdenka nevydala ani hlásku. Lang si musel pomoci sám – a pomohl:

„Gaunere!“ rozkřičel se. „Ty si myslíš, že mi pořád budeš krást to moje dříví!“

„Jaké dříví?“ nechápal Tonda a svůj stisk povolil.

Lang to zaznamenal a pochopil, že je na správné cestě.

„To, co mi tu už týden kradete! Ty a tví kumpáni. Už dvakrát jste mi ho ukradli! Dnes jsem si na vás počkal a chytil alespoň tebe.“

Tonda ho pustil úplně.

„My nic nekrademe, jsme tu jen na procházce. Šli jsme se podívat na naše dřevo, ale nic jsme nenašli. Mám na sobě vycházkovou uniformu – myslíš, že bych v ní šel krást?“

„Tak promiňte,“ omlouval se Lang, zvedl se ze země a rukou si čistil kabát. „Spletl jsem si vás se zloději.“

Poté jim pod Tondovým nátlakem řekl své jméno i příjmení a adresu. Tondovi se patrně zdálo, že se ti dva znají – přímo se na to Zdenky zeptal, ale ona to popřela. Rudolf Lang šel před Tondou až na silnici, kde ho nakonec nechali jít. Tondovi to ale jedno nebylo. Začínal tušit zradu a chtěl útok nahlásit na SNB.

Zdenka byla vyděšená, protože takhle to dopadnout nemělo, a viděla, že Tonda je najednou celý ostražitý.

„Nějak to smrdí,“ řekl jí cestou domů. „Ten chlapík hlídá dříví, které tam vůbec nebylo, a nenašli jsme ani naše.“

„Asi nám ho ukradli, nebo ho lesníci ještě nedali na místo,“ utěšovala ho Zdenka, ale věděla, že to nebude stačit.

Záchranná lež u Endlerů

Další den zorganizovala návštěvu u Endlerů ve Mšeně, kde byl Tonda poprvé v životě. Předtím se na scénáři domluvila s Boženou. V průběhu návštěvy přišla řeč i na dřevo a Božena na Tondův dotaz potvrdila, že Zdenka má v lese skutečně zakoupené dřevo – a ona také. Tonda to uklidnilo a nic na místní stanici SNB nehlásil. Jeho chování v den vlastní vraždy ale ukazovalo, že jistá nedůvěra vůči Zdence v něm přece jen zůstala.

Jiné to bylo u Boženy, která hned po jejich odchodu sdělila svému manželovi Vladimíru Endlerovi, že byl spáchán pokus o vraždu Janků, ale nepovedl se.

Rodiče věděli

Pozdější vyšetřování ukázalo, že o připravované vraždě v lese věděli předem i oba Zdenčini rodiče, ale nic nepodnikli, aby jí zabránili. V den útoku dokonce ve stejnou dobu, kdy se v lese odehrávalo přepadení, odešli do hospody na veselici. To výrazně připomínalo vytváření alibi.

Jako první se k tomu během výslechů přiznala Marie Mizevská. Její manžel se snažil vykrucovat, ale pod tíhou důkazů se nakonec přiznal i on. V průběhu vyšetřování vyšlo najevo, že jim

Zdenka řekla, co se v lese stalo, takže opět o všem věděli. A opět nic neoznámili na SNB. Dokonce se ani nepokusili dceři vraždu vymluvit.

„Dělej, jak myslíš,“ rezignovali.

Po Tondově odjezdu

Po Tondově návratu na Moravu nikdo z účastníků od dalšího plánování neustoupil. Obžaloba k následujícímu pokusu přímo uvedla: *„Po tomto nezdařeném pokusu vraždy o Vánocích 1952 vyčítali Zdenka Mizerovská a Endlerová obviněnému Langovi, že není k ničemu, že je vidět, že nebyl vojákem. Endlerová prohlásila, že věc provede ona a že Zdenka a Lang jí budou pomáhat.“*

Při této příležitosti vymysleli další podrobný plán: Janků vyhláskají do Langovy chaty v Lukášově, o které se měl domnívat, že patří Endlerovým. Měl být zavražděn jedem přimíchaným do čaje nebo zapečeným do zákusků. Jed měl obstarat Lang, k vaření čaje se nabídla Endlerová. Po vraždě měl být Janků zakopán někde u chaty. Endlerová ale v tu dobu onemocněla a skončila v nemocnici. Jen to zabránilo provedení tohoto pokusu. Sama výslovně prohlásila, že byla rozhodnuta vraždu společně s ostatními provést.

Při téže příležitosti se všichni tři dohodli, jak Janků oloupí a jak si jeho majetek rozdělí. Endlerová už před Vánoci dostala od Zdenky hnědý oblek a dvě pánské košile – věci, které patřily Janků. Z budoucí loupeže si navíc vyhradila náramkové hodinky a vojenský plášť. Už z toho bylo patrné, že všichni byli naprosto odhodláni Janků zavraždit a byli přesvědčeni, že to taky provedou.

Konečný plán

Protože Endlerová onemocněla, vymysleli Lang a Zdenka poslední a konečný plán vraždy – a ten také uskutečnili.

Vycházel z jednoduchého faktu: Janků do Kunratic pravidelně přijížděl kolem druhé hodiny noční. Sice si hned lehl,

ale nestačilo to, takže následující večer uléhal dřív než obvykle a většinou hned usnul. V tu chvíli byl nejzranitelnější. Pokus o vraždu v lese jasně ukázal, že v přímém souboji je těžké ho porazit, natož zabít.

Dohodli se tedy, že Tonda buď zabijí jedem, nebo ve spánku v kunratickém domě, hned jak usne. Záložní plán spočíval v tom, že Lang s sebou přinese pistoli a dá ji Zdence, aby mohla Tonda v případě jeho vítězství nad Langem zastřelit. Jenže Lang jed nesehnal a pistoli nepřinesl. Zbyla jen vražda ve spánku.

„Tento plán byl pečlivě a chladnokrevně uvážěn,“ konstatovala obžaloba okresní prokuratury, a tentokrát jim od počátku bohužel vycházel.

4. března 1953

Antonín Janků předem dopisem oznámil svůj příjezd. Zdenka s Rudolfem byli ve střežu. Tonda nastoupil na dovolenou v sobotu 28. února, ale nejprve zamířil ke svým rodičům do Miroslavských Knínic. Odtud měl 3. března odjet do Kunratic. U Mizerovských se podle předpokladu objevil v noci kolem druhé hodiny 4. března 1953 a hned šel spát.

Ráno vstal jako obvykle. Zdenky si moc neužil, protože v noci každý spal ve vlastní posteli a ona hned ráno spěchala do práce. Na zastávce autobusu potkala Rudolfa Langa a oznámila mu, že Tonda je doma a dnes se jde „na to“. Použila předem domluvené heslo: „Přijď dnes v 17.30 k nám a přines mi knížky.“

Lang už nad ničím nepřemýšlel. Dnes musí konat a mít výsledek, protože jinak se mu holky zase vysmějí a Zdenka ho snad i opustí. Tomu chtěl za každou cenu zabránit a nic jiného ho nezajímalo.

Příprava prostoru

Zdenka několik dní předem připravovala prostor pro vraždu. Z prvního patra odstranila všechny koberce, aby je krev nepo-

třísnila. Lang ve své výpovědi dokonce uvedl, že den před vraždou byl u Zdenky a srolované koberce viděl. Den před vraždou Zdenka vyprala a na půdě rozvěsila velké kusy prádla.

Když se 4. března vrátila z práce domů, Janků tam nebyl – běhal po svých věcech v Liberci. Vrátil se kolem třetí odpoledne, ale nijak zvlášť se k ní neměl. Po návratu si četl druhý díl Spišů Klementa Gottwalda, protože mu na akademii vyčítali slabší orientaci v politické situaci.

V podvečer chtěl cigarety, ale doma žádné nebyly. Podle dohody s Rudolfem měla Zdenka večer vyslat Tonda koupit chléb, aby se mezitím Rudolf mohl do domu nepozorovaně dostat – takže se jí žádost o cigarety hodila. Vyslala Tonda do obchodu s tím, aby spěchal, protože za chvíli zavírají.

Tonda šel. U branky se v 17.30 setkal se svým nastávajícím tchánem, který se vracel z práce a teprve teď se dozvěděl, že Janků k nim přijel – a také s Rudolfem, který Zdence nesl čtyři knihy. Podle výpovědi otce Mizerovské zavolał svou dceru dolů k brance, aby si pro knihy přišla, zatímco Tonda spěchal do obchodu.

Langův příchod k domu se Tondovi v každém případě nezdál. Po útoku v lese mu Zdenka tvrdila, že Langa nezná – a najednou jí nese knížky. Neměl však čas se s ním vybavovat, protože by mu obchod zavřeli.

Jen co se Tonda ztratil z dohledu, Zdenka uvedla Langa na půdu, kde usedl na lavici, krytý velkými kusy prádla, a čekal na signál.

Poslední večer

Po návratu domů se Tonda ptal, kde Lang je. Bylo mu stručně oznámeno, že si Zdenka vzala knížky a Lang odešel. Zanedlouho byla hotová večeře – jitrnice a vařené brambory. Tonda se najedl a chystal se spát.

Na rozdíl od svých zvyklostí si za pomoci Zdenky přenesl železnou postel z pokoje do kuchyně v prvním patře a zcela nahý

do ní zalezl. Nejprve si četl, ale poměrně rychle usnul a nechal rozsvíceno. Vyšetřovatelé se domnívali, že tento neočekávaný krok souvisel s nedůvěrou, kterou vůči Zdence už měl a posílilo ji nečekané zjevení lesního útočníka u jejich domu. Snad si myslel, že v kuchyni bude bezpečněji, zvláště když se o patro níž chystali uložit oba Mizerovští.

Netušil, že i oni jsou do všeho zasvěceni. Šli proto spát dřív a tvářili se, že ani jeden zvuk z patra nad nimi neslyší. Stejně tak netušil, že svou dobrovolnou izolací v kuchyni svým vrahům vlastně pomáhá, protože dveře nezamkl.

Vražda

Zdenka nějaký čas čekala. Párkrát do kuchyně nahlédla nebo naslouchala, co se vedle děje. Když dlouho nic neslyšela, otevřela dveře kuchyně a uviděla Janků, jak spí v posteli s peřinou nataženou až k bradě. Naslouchala jeho dechu – dýchal pravidelně. Tvrdě spal.

Aby ho nerušila, zhasla v kuchyni světlo a na stole za jeho hlavou rozsvítila svíčku, aby Lang na svou oběť dobře viděl. Poté kolem desáté šla ke schodům vedoucím na půdu. Pod prvním schůdkem měla ukrytou sekeru, kterou předtím vzala z dřevníku.

Další průběh zachycuje text rozsudku a zápisy z vyšetřování. Rozsudek celou vraždu popisuje poměrně detailně:

„Obviněná Zdenka Mizerovská zhasla elektrickou žárovku a na stole rozsvítila svíčku, aby Lang viděl na svou oběť. Sama také Langovi připravila pod schody sekeru. Kolem 22. hodiny sešel Lang z půdy a společně se Zdenkou v pokoji na otomanu měli poslední poradu, jak vraždu provést. Zdenka odešla do přízemí přesvědčit se, zda rodiče spí, a počkat u psa, aby nezpůsobil hluk. Lang vyšel z pokoje, vzal sekeru ležící pod schody a přiblížil se k posteli v kuchyni, kde několika ranami tupou částí sekery do hlavy spícího Janků jej usmrtil. Po první ráně se snažil Janků zvednout, ale Lang jej dalšími

ranami dobil. Nato jej Lang stáhl z postele, a protože Janků chrtil krev z úst, přikryl ho peřinou.“

Protože se Tondovo tělo třáslo, Lang ho u podlahy přidržoval tak dlouho, až křeče ustaly.

Stanovisko ministerstva spravedlnosti se od rozsudku lišilo v několika detailech: *„Několikrát byla u Langa na půdě, uvědomovala ho o stavu věci a posléze ho vyzvala, aby sešel dolů do pokoje, že Janků již spí. V pokoji si oba zakouřili, dohodli se chladnokrevně o posledních detailech a pak Zdenka Mizerovská sešla do přízemí přesvědčit se, zda rodiče spí, aby počkala u psa, který by mohl být podrážděn. Ještě předtím sama dala do ruky Langovi sekeru.“*

Langova vlastní výpověď zněla: *„Tonda ležel na posteli nohama ke dveřím a hlavou k oknu. Šoural jsem se pomalu podél postele, a když jsem byl u jeho hlavy, nevím, zda se mně to zdálo, anebo to byla skutečnost, otevřel Tonda oči, zhluboka se nadechl a já jsem ho v tom okamžiku udeřil uchem sekery nad oko do čela. Po ráně se Tonda zvedl, pozvedl i pravou ruku a v té době jsem ho ještě jednou nebo dvakrát udeřil mezi oči. Nato se zvrátil a spadl z postele obličejem dolů. Z úst mu proudila krev, postříkaly se zčásti záclony i zeď. Po provedení tohoto činu, což se událo potichu, jsem šepem Zdenu zavolal nahoru. Ona se na Tonda ještě podívala a odešli jsme oba do pokoje, když předtím Zdena uzamkla kuchyň.“*

Matka v chodbě

Vražda ale způsobila menší hluk a Marie Mizerovská ho slyšela. Ostatně už předtím věděla, že Lang dům neopustil, ztratil se v horních pokojích a podle všeho se ukrývá na půdě. Opět tedy i s manželem věděli, že se vražda chystá – a opět nezasáhli.

Přesto Marie vstala a šla se do chodby podívat, co se nad ní děje. Zde narazila na Zdenku.

„Nevšímej si toho,“ řekla jí dcera prostě. „Oba jsou nahoře a pustili se do sebe. Počkáme, jak to skončí.“

Marie už po ničem nepátrala. Vrátila se do postele, o incidentu řekla manželovi a oba pokojně spali až do rána.

Zdenka teprve teď šla do patra, do kuchyně. Podívala se na mrtvého Tonda, vraha pochválila a přidala pár slov: „Díky, nikdy ti to nezapomenu.“ Rudolfovi dala Tondovy kalhoty, protože ty jeho potřísnila krev. Oba vlezli do postele a spali.

Tolik Langova verze.

Čtvrtek 5. března – uklízení

Celý další den se v domě uklízelo. Ani jeden z dvojice vrahů nešel do práce. Zdenčini rodiče však ano. Přesto Zdenka své matce ještě ráno řekla, že Janků byl zavražděn. Marie neprojevila žádné rozhořčení, pouze prohlásila, že „to“, tedy mrtvola, musí z domu, a všemožně se starala o zaházení stop. Pro dceru měla jen káravý pohled a jednu krátkou větu:

„Pěkně jste to vyvedli.“

V domě po jejich odchodu vládlo smutné ticho, vyplněné činností obou vrahů. Mrtvolu nejprve zabalili do prostěradla a od táhli do poměrně úzké komory, zastavěné nábytkem a dalšími věcmi. Stála hned vedle kuchyně. Zatím se mrtvolou nezabývali. Prošacovali uniformu a z kapes vytáhli, podle Langovy výpovědi 4 800 Kčs, podle Mizerovské 4 000 Kčs. Nebylo to mnoho. Bylo ještě před měnovou reformou, která měnila u běžných sum pět korun starých za jednu korunu novou, takže 4 800 starých korun představovalo zhruba 960 nových korun – asi čtyři pětiny tehdejší průměrné měsíční mzdy, která v tom roce po reformě dosáhla 1 192 Kč. Vzali mu i náramkové a kapesní hodinky. Tím se vražda změnila ve vraždu loupežnou.

Uniformu rozstříhali, část spálili nahoře v bytě, část odnesli dolů, aby ji matka spálila později v kamnech. Tondovu postel přenesli zpátky do pokoje, umyli ji a postavili na původní místo. Kuchyň pak celý den čistili – doslova drhli. Podle všech údajů celkem šestkrát.

Jakmile se Zdenčini rodiče kolem páté odpoledne vrátili domů, zapojili se i oni do čištění a zahlazování stop. Otec o vraždě věděl – řekla mu to manželka – a pouze se zajímal, zda je to pravda. Když mu to Zdenka potvrdila, suše konstatoval: „To jste neměli dělat.“

Dokonce se oba šli do komory na Tondovu mrtvolu podívat a radili, co s ní dál. Marie Mizerovská byla trochu rozrušená – šlo přece i o osud její dcery –, ale Rudolf Mizerovský neprojevil sebemenší lidský cit a vraždu bral jako samozřejmost. Dceři přinesl kyselinu solnou, aby s ní znovu vydrhla podlahu a zničila poslední krevní stopy. Dokonce radil, aby do kuchyně vzala fenu se štěňaty, protože jejich pach může policejního služebního psa zmást. Přinesl i pytel, do kterého měli mrtvolu uložit.

Kam s tělem?

Otec navrhoval, aby byla mrtvola vhozena do osm metrů hluboké studny u nedalekého opuštěného domku. Studna měla být v nejbližší době zaházena a dům zbourán. Když se na to podíváme trochu cynicky, byl to úkryt naprosto dokonalý. Ale Lang, který jinak každý krok předem vyhodnocoval přes prizma vlastní bezpečnosti a rizika svého dopadení, byl překvapivě proti. Vadilo mu, že studna i dům jsou příliš blízko jejich domu.

Na společné poradě prosadil svůj mnohem komplikovanější a z hlediska odhalení mnohem nebezpečnější návrh: vhodit mrtvolu do prohlubně pod turbínou ve staré opuštěné továrně v Lukášově, kde Langovi bydleli.

Rodiče jako spolupachatelé

Následně to opět byli rodiče, kdo inicioval další kroky při maskování zločinu a odstraňování mrtvoly. Rudolf Mizerovský nabídl Langovi své kolo, aby na něm mrtvolu odvezl. Marie Mizerovská spálila části uniformy, přinesla další pytle, vyprala zakrvácené povlaky, peřiny i záclony. Oba manželé poskytli sta-

ré kusy oblečení na zabalení mrtvoly, včetně modrých tepláků roztrhaných na několik kusů.

Kolo Lang odmítl. Hned mu bylo jasné, že takhle to nepůjde – vézt mrtvolu na kole by bylo nebezpečné. Vyslovil názor, že mrtvolu nelze odvézt najednou a nesmí se použít lehce identifikovatelné kolo. Na konci dne padlo rozhodnutí: tělo musí být rozřezáno na menší kusy a v nůši odneseno na místo úkrytu.

Rozčtvrcení – 6. března

Další den ráno šli Rudolf Lang a Zdenka Mizerovská do komory a na podlaze začali tělo čtvrtit. Použili sekeru, jíž Lang předevčírem vraždil, a Zdenčinu skautskou dýku, kterou mu dala. Při čtvrcení mu pomáhala – mrtvole podle potřeby držela hlavu nebo nohy. Podle všeho to s ní ani nehnulo, jako by pomáhala při zabíjačce a bourání prasete. Při výslechu ale tuto skutečnost popřela.

Od těla odsekli nejprve hlavu, vzápětí i nohy. Poté vzali hadry, které dostali od Mizerovských, a ostatky do nich zabalili. Použít se měly pytle Mizerovských. Vyskytla se ale menší potíž, která se nakonec stala rozhodující: každý pytel nesl značku svého majitele, takže ji z nich Zdenka s Marií musely nejprve vystříhat. Na jednom z pytlů ale kvůli špatnému osvětlení značku přehlédly. Chyba osudná a osudová.

Trup s rukama zabalili do jutového pytle, podložili roztrhanou spodní částí tepláků a vše vložili do dalšího pytle z celtové látky. Hlavu obalili Tondovou vojenskou košilí a spolu s nohama ji vložili do dalšího pytle, převázali provazem a vložili do ještě jednoho. Nohy obalili modrou pracovní zástěrou a převázali elektrickým kabelem. Přiložené textilie měly nasát krev, kdyby ještě začala odtékat.

Noční pochod

Ještě téhož dne večer Lang vložil do nůše, kterou si vypůjčil od své matky, první balík, naložil si ji na záda a pod dohledem

Odnášení prvního balíku k továrně

Mizerovských vyrazil z domu. Na cestě ho doprovázela Zdenka – nejenže ho jistila, ale svítila mu baterkou. Šli po státní silnici směrem ke Kunraticím, kus před vesnicí ji opustili, vešli do lesa a přes polní cestu došli k areálu staré továrny v Lukášově v dnešní ulici Pod vodárnou. Zde svůj náklad vhodili do prohlubně turbíny. Poté se vrátili pro druhý balík, vtěsnali ho do nůše a svůj příchod i odchod hlásili Zdenčiným rodičům.

Podruhé to ale nebylo tak snadné. Cestou to šlo, ale když došli k továrně, kolem nich se rozezněl varovný štěkot psa. Dál k továrně se v těchto podmínkách jít nedalo a zpátky s tímto nákladem také ne. Tak balík vhodili z poměrně velké výšky do splavu Harcovského potoka, který mizel v podzemním kanálu. Pravděpodobně se už tím balík roztrhl a hlava z něho vypadla.

Když se vrátili a hlásili, jak to proběhlo, Rudolf Mizerovský je pochválil, že „tato věc“ je z domu.

Dělení kořisti

Poté začalo dělení uloupeného. Matka si vzala Tondovo prádlo. Otci připadly jeho hodinky – navlékl si je a oznámil, že je bude nosit. Božena Endlerová už předtím dostala Tondův oblek a dvě pánské košile, a nyní ještě tisíc korun. Většinu peněz brala Zdenka. Lang si nevzal vůbec nic.

Po vraždě spolu začali žít otevřeně a s požehnáním svých rodičů dále připravovali svatbu. Zdenka dokonce zničila veškerou korespondenci mezi ní a Tondou, takže se v jeho věcech uchoval pouze jediný její dopis.

Pátrání po zmizelém

Pátrání po Antonínu Janků se rozběhlo až v pondělí 9. března, a zpočátku ne příliš intenzivně. Iniciovali ho vojáci. Janků se v sobotu 7. března z dovolené nevrátil, tudíž dezertoval, a to bylo velmi závažné. Přesto v akademii s pátráním nespěchali. Uplynula neděle, pak polovina pondělí, a když se neobjevil ani poté, v 19.25 odeslali na VB žádost, aby se prověřil jeho pobyt u rodičů i u Mizerovských.

U Mizerovských se zastavil příslušník VB. Zdenka i její rodiče – „*po předchozí vzájemné domluvě*“, jak uvádí spis – vypověděli, že Antonín Janků skutečně do Kunratic 4. března v noci přišel, ale ještě téhož dne večer se se Zdenkou ostře pohádal, sbalil si věci a odešel. Kam – to nevěděli. Rozzlobený Tonda jim to neřekl. Podobně dopadla prověrka u jeho rodičů: nebyl u nich, měl jet za svou nevěstou a co s ním je, nevěděli. Dost je to rozhodilo.

Aby nedělali zbytečný rozruch, napsal Tondův otec Čeněk Janků 10. března Zdence dopis s otázkou, co se děje. Odpověděla 16. března. Zajímavé je, že koncept dopisu napsala ona, ale Lang ho přepsal a odeslal do Knínic. Tvrdilo se v něm, že jejich syn k ní 4. března v noci přišel, příští den si vzal část svých věcí a kolem šesté odpoledne odešel. Pro zbytek se měl vrátit, ale od té doby se neukázal. Dopis dále sděloval, že se na Tondův ná-

vrh o Vánocích rozešli – snad má nové děvče. A Zdenka šla ještě dál: „*Když Váš syn přišel s tím návrhem sám, abychom to ukončili (nevím sice proč, protože Toníka mám ráda ještě teď), přistoupila jsem na to, protože nechci mu býti překážkou v jeho dalším životě.*“

Čeněk Janků odpověděl 19. března a tón jeho dopisu naznačoval velké překvapení. Vždyť jim syn před pár dny osobně řekl, že se se Zdenkou budou letos brát, vezme si z domu rádio a gramofon, aby měl zařízení kompletní, a domluvili se i na příspěvku na svatební výdaje!

Oběť číhá na své vrahy

Ale příběh tím nekončil. Jako v každém správném thrilleru teď oběť číhala na své vrahy.

Voda Harcovského potoka nehnala druhý balík tam, kam vrazi potřebovali, ale posouvala ho každý den o kousek vpřed. Vyplavila ho z kanálu a po pár dnech se dostal do volného prostoru. Totéž se dělo s balíkem, ve kterém se nacházel trup. I ten pomalu plul potokem, který místy procházel na povrchu a místy se skrýval do kanálu. Oba toky tekly jen kousek od sebe v poměrně úzkém prostoru. A tak to šlo až do neděle 19. dubna 1953.

V ten den v podvečer vyšel ze svého domu v Lukášově č. 79 pasíř Antonín Leubner (narozený 3. února 1899) a mířil k potokům, které tekly pod jeho domkem. Chystal se je vyčistit od větví, které hrozily v době jarního tání přehradit tok a rozlít vodu do okolí. Musel vlézt do potoka a větve odstranit. Začal s bližším potokem. Najednou ale narazil na balík převázaný drátem. Jako každý člověk byl i on zvědavý. Odstranil drát, balík se rozsypal a pasíř uviděl lidské nohy. O kus výše po toku našel lidskou hlavu a ve vedlejším potoce další balík. Ten už nerozbaloval.

Bylo pozdě, vše nechal na místě a balíky jen ukázal své sousedce Pilzové. Nález oznámil až druhého dne Jiřímu Pejchovi, mistrovi své dílny v národním podniku Jablonecká bi-

žuterie, který tuto informaci telefonicky nahlásil na obvodní oddělení VB v Jablonci nad Nisou. Odtud šla zpráva na krajskou správu VB.

Vyšetřování

Okamžitě byl sestaven vyšetřovací tým pracující pod dohledem náčelníka KS SNB Liberec škpt. Plachého. Do čela vyšetřování byl postaven por. Poživil. Rozjel se do Lukášova, kde začalo velké pátrání vedené několika směry.

První skupina příslušníků VB prohledávala potok s nalezeným balíkem. Při vyzvedávání se ukázalo, že jedna noha je stále uvnitř, druhá z něj už vypadávala. O čtyři metry výš proti proudu byla nalezena hlava – což naznačovalo, že pytel se začal rozpadat už dřív. Padesát pět metrů nad ní proti toku byl z potoka vyloven kus pytle, do kterého byly ostatky předtím zabaleny, o sedm metrů výše další kus modrých tepláků a o patnáct metrů dál potok vytékal z kanálu.

Druhá část kriminalistů se soustředila na vodní toky a nádrže. Předpokládalo se, že dosud nenalezená část těla skončila rovněž ve vodě. Pouhých sedm metrů od prvního balíku, v toku vedlejšího potoka, přímo na hraně, kde potok vytékal z kanálu, byl nalezen druhý balík s trupem. Kriminalisté dali ostatky k sobě a ukázalo se, že tělo je svým způsobem „pohromadě“. Přesto se v potocích a kanálech dále pátralo – a vyplatilo se, protože v kanálu našli Tondovu vojenskou košili.

Ostatky přímo na místě prozkoumal závodní lékař LIAZ Rýnovice MUDr. Zdeněk Tetřev. Přesto byly odvezeny na prosekturu do Liberce, kde ve 14.30 proběhla soudní pitva za účasti prokurátora JUDr. Josefa Ungra. Pitvu provedl soudní znalec MUDr. Otto Brož. V 16.30 bylo vše hotové. Bylo jasné, že tělo patří zavražděnému muži atletické postavy o výšce asi 169 cm, ve věku 25–30 let. Řezy, kterými bylo tělo rozčtvrceno, byly provedeny kolem kloubů, avšak neodborně, ostrým nástrojem

– patrně nožem. Na čele nad kořenem nosu se nacházelo smrtelné zranění. Kůže byla macerovaná, otisky se sejmout nedaly, i když se o to specialisté Hlavní správy VB později pokusili. Rozdíl mezi závěry obou lékařů spočíval v tom, že Unger kladl dobu smrti do podzimu 1952, zatímco Brož odhadoval, že muž byl zavražděn asi před šesti týdny.

Další skupina mezitím vyslýchala celé okolí. Pátralo se po nevěstných v několika krajích, aby se nakonec zjistilo, že se jedná o vojenskou osobu – pravděpodobně pohřešovaného Antonína Janků, po němž bylo pátráno jako po vojenském zběhovi. Už v tu chvíli vzniklo podezření na Zdenku Mizerovskou, o níž bylo veřejně známo, že s Janků chodila. Vyšetřovatel ale nechtěl nic uspěchat ani ponechat náhodě.

Osudná značka na pytlí

Objevila se ale další, nečekaná stopa. Pytle a hadry, ve kterých byly části těla zabaleny, byly přirozeně mokré. Technici je prohlédli v tomto stavu, odebrali všechny vzorky, ale poté je 21. dubna dali na nádvoří krajské správy VB rozvěsit a usušit. Na jednom z pytlů se po vysušení objevila slabě viditelná a vybledlá značka: „MRKč.21“. Jedno z možných čtení bylo: „Mizerovský Rudolf, Kunratice číslo 21“.

Vše bylo oznámeno okresnímu prokurátorovi JUDr. Antonínu Kasíkovi, který vyšetřování dozoroval, a ten vydal příkaz k domovní prohlídce. Síly všech vyšetřovacích skupin se spojily a jelo se do Kunratic, kde ještě téhož dne proběhla důkladná domovní prohlídka.

Většina důkazů byla už zničena nebo odstraněna. Přesto byly nalezeny části Tondova oděvu, o nichž se ale dalo tvrdit, že si je Tonda jednoduše zapomněl během svého odchodu z Kunratic. Zničující však byl nález modré bundy z teplákového kompletu, protože do druhé – spodní – části byla zabalena jedna část rozčtvrceného těla. Objevily se i menší krevní stopy, ale i zřetelné

stopy po důkladném čištění a praní. Bylo jasné, že vše mělo zahladit stopy po krvi.

Zatčení a výslechy

Okamžitě byli všichni tři Mizerovští, Rudolf Lang a v průběhu dne i oba Endlerovi zajištěni. Začaly výslechy. I zde se projevila rozdílná odolnost obou hlavních aktérů. Zdenka zapírala, co se dalo, a vinu shazovala na svého milence: tělo oběti rozčtvrtil výlučně on, ona o ničem neví. Přiznávala se pouze k tomu, o čem měl vyšetřovatel dostatek důkazů.

Lépe to šlo s Langem, který zpočátku odolával, poté se ale postupně přiznával k dalším a dalším skutečnostem. Nakonec podrobně popsal nejen průběh vraždy, ale i podrobnosti všech neúspěšných pokusů a plánů. Pod tíhou jeho informací se pak rychle přiznali i všichni ostatní. Na závěr byli obviněni z vraždy a napomáhání k ní.

Po skončení nočního výslechu byli oba hlavní viníci 22. dubna zatčeni – Zdenka v 6.00, Rudolf v 7.30 –, a odvedeni do okresní soudní věznice využívané Krajskou správou VB v Liberci, kde zůstali až do 23. července. Do Liberce byl 23. dubna přivezen otec Janků, který ostatky svého syna identifikoval a přinesl informace o prvních dnech jeho dovolené i dopisy od Zdenky.

Zdenčiny výmluvy

V průběhu vyšetřování se Zdenka snažila svou nenávist vůči Tondovi vysvětlit tvrzením, že ji bil, týral a vyhrožoval jí, takže jinou možnost než ho zabít neměla. Toto tvrzení vyvrátil průběh vyšetřování a obžaloba navíc konstatovala: *„Žádný z druhých spoluobviněných ani kdo jiný nepotvrdil, že by se mu Zdenka Mizerovská s něčím podobným svěřila. Nepokusila se to tvrdit ani své přítelkyni Boženě Endlerové, když s ní projednávala otázku vraždy. Prostě Zdenka Mizerovská si nikomu na nic podobného nestěžovala, a naopak všichni obvinění líčí Janků jako člověka přímé-*

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Cesta k vraždě.

Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.